Grondwaterbeheer

Grondwater is voor iedereen van groot belang. Het water dat zich vlak onder het maaiveld bevindt kan door planten, struiken en bomen worden opgenomen, samen met de benodigde voedingsstoffen. Het grondwater houdt Twente dus groen. Dieper grondwater wordt door industrieën gebruikt om de productie gaande te houden of om schoon water uit de kraan te laten vloeien. Bij de aanleg van gebouwen zit het grondwater vaak in de weg: het wordt opgepompt om het werk droog uit te kunnen voeren. Verder is het grondwater niet overal schoon. Soms is een sanering noodzakelijk waarbij het grondwater wordt opgepompt en gereinigd. Gezien deze belangen is het beheer van het grondwater wettelijk geregeld.

Op 22 december 2009 is de Waterwet van kracht geworden. Door het van kracht worden van deze wet is het waterschap bevoegd gezag geworden voor het verlenen van vergunningen voor de meeste onttrekkingen (en sommige infiltraties) van grondwater. Daarnaast blijft de provincie bevoegd gezag voor een aantal specifieke onttrekkingen en infiltraties namelijk:

- Onttrekkingen en infiltraties ten behoeve van de drinkwatervoorziening.
- Onttrekkingen en infiltraties ten behoeve van warmte/koude opslag.
- Industriële onttrekkingen (en infiltraties) met een hoeveelheid > 150000 m^3 per jaar.

Informatie met betrekking tot provinciale regelgeving vindt u op de website van de provincie Overijssel (www.overijssel.nl)

Hieronder wordt duidelijk gemaakt waar u rekening mee moet houden bij het uitvoeren van een grondwateronttrekking en bij het lozen van dit onttrokken grondwater voor situaties waarbij het Waterschap Regge en Dinkel bevoegd gezag is.

Regels voor het onttrekken van grondwater
In de Waterwet zijn regels gesteld aan het gebruik van grondwater. Het uitgangspunt van de wet is dat verantwoord omgegaan moet worden met grondwater. Het is daarom verboden om zonder vergunning grondwater aan de bodem te onttrekken of water te infiltreren. Wel kan in een groot aantal gevallen met een melding worden volstaan. De regels voor meldingen zijn vastgelegd in de keur van het waterschap Regge en Dinkel die ook op 22 december 2009 van kracht is geworden (de volledige tekst van de keur is te downloaden op www.wrd.nl/digitaal_loket/de_keur)

Hieronder volgt een korte weergave van de regels.

Niet vergunningplichtig zijn:

a. onttrekkingen uitsluitend voor het droog houden van een bouwput ten behoeve van bouwkundige of civieltechnische werken en inrichtingen die bij wijze van proef of ten behoeve van een grondsanering, waarbij:
- de te onttrekken hoeveelheid grondwater niet meer bedraagt dan 50.000 m^3 per aaneengesloten periode van 30 dagen met een maximum van 200.000 m^3 per aaneengesloten periode van zes maanden en
- de onttrekking niet langer duurt dan een aaneengesloten periode van zes maanden;

b. onttrekkingen uitsluitend voor grondwatersanering, waarbij de te onttrekken hoeveelheid grondwater niet meer bedraagt dan 50.000 m^3 per aaneengesloten periode van 30 dagen met een maximum van 200.000 m^3 per aaneengesloten periode van 12 maanden;

c. onttrekkingen uitsluitend of nagenoeg uitsluitend voor beregenings- of bevloeiingsdoeleinden, waarbij de te onttrekken hoeveelheid grondwater niet meer bedraagt dan 60 m^3 per uur met een maximum van 25.000 m^3 per aaneengesloten periode van 3 maanden;

d. onttrekkingen ten behoeve van noodvoorzieningen;

e. onttrekkingen voor overige doeleinden, indien de bruto pompcapaciteit niet meer bedraagt dan 10 m^3 per uur.

In principe zijn de bovengenoemde gevallen meldingsplichtig. Voor enkele gevallen is in het geheel geen melding en of vergunning nodig het betreft onttrekkingen uitsluitend of nagenoeg uitsluitend voor beregenings- of bevloeiingsdoeleinden, waarbij de pompcapaciteit niet meer bedraagt dan 10 m^3 per uur en onttrekkingen als bedoeld onder e (onttrekkingen die niet staan vermeld onder a tm d met een pompcapaciteit van maximaal 10 m^3 per uur).

Voor alle overige gevallen geldt een vergunningplicht en moet een watervergunning worden aangevraagd.

Regels voor het lozen van grondwater
Daar waar grondwater wordt opgepompt wordt dit water vaak ook geloosd. Het lozen van dit water moet gemeld worden. Afhankelijk van de plaats van de lozing heeft u te maken met het waterschap, de gemeente of in een enkel geval rijkswaterstaat. Bij lozing op oppervlaktewater is het waterschap meestal het bevoegde gezag (in deze regio is soms rijkswaterstaat bevoegd gezag met name bij lozing op het Twentekanaal of de zijtak). Bij lozing op de riolering is de gemeente het bevoegd gezag.

Het lozen van bronneringswater en **van water afkomstig van een grond- of grondwatersanering**
Het lozen van bronneringswater vindt bij voorkeur plaats op oppervlaktewater (beken, sloten etc.). U moet dan ook eerst bezien of lozing op oppervlaktewater mogelijk is voordat u op de riolering gaat lozen. Voor een lozing vanuit een inrichting is een melding in het kader van het activiteitenbesluit noodzakelijk. Wordt niet vanuit een inrichting geloosd dan moet een melding in het kader van het besluit buiten inrichtingen worden ingediend..

Termijnen
De termijn voor de melding van een grondwateronttrekking is niet vastgelegd in de keur. De melding moet in ieder geval voor de start van de onttrekking zijn gedaan. Bij de melding moet onder andere worden aangegeven wat het doel is van de onttrekking, waar de onttrekking plaatsvindt en wat de diepteligging, diameter en lengte van de filters zijn.

Lozingen als gevolg van bronneringen moeten op grond van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) of het Besluit algemene regels voor lozen anders dan vanuit een inrichting (Besluit lozen buiten inrichtingen) die langer dan 48 uur duren moeten gemeld worden. Indien de lozing tussen de 48 uur en acht weken duurt moet vijf werkdagen voorafgaand aan de lozing gemeld worden. Indien de lozing langer dan acht weken duurt dan moet vier weken voorafgaand aan de lozing gemeld worden.

Meten en registreren
In de meeste gevallen bent u verplicht om de hoeveelheden grondwater te meten en te registreren. De onttrokken hoeveelheden moeten aan het eind van het project (of jaarlijks) worden doorgegeven aan het waterschap. Hiervoor ontvangt u van het waterschap een opgave formulier nadat u zich heeft gemeld of een vergunning heeft aangevraagd. Het formulier moet u na beëindiging van de onttrekking toezenden aan het waterschap.

Voor het meten en registreren zijn er een paar uitzonderingen waarvoor de meet en registratie plicht niet geldt namelijk:

a. onttrekkingen van maximaal 10 m^3 grondwater per uur
b. onttrekkingen van maximaal 50.000 m^3 grondwater per jaar ten behoeve van beregening of bevloeiing of ten behoeve van een noodvoorziening

Uitvoering van metingen
Wettelijk is vastgelegd dat u meting zo dient uit te voeren dat de gemeten hoeveelheid maximaal 5 % afwijkt van de daadwerkelijke hoeveelheid. U moet er zelf voor zorgen dat op een juiste wijze wordt gemeten zodat u voldoet aan de wettelijke eis. Over het algemeen geldt dat een meter die regelmatig wordt geijkt en die op een juiste wijze is geplaatst kan voldoen aan de wettelijke eis.

Wie is verantwoordelijk?
Bij bronneringen zijn verschillende partijen betrokken: de opdrachtgever, adviseurs, de hoofdaannemer, de bemaler en het bevoegd gezag (meestal het waterschap).
De regels gelden in ieder geval voor degene die feitelijk grondwater onttrekt en loost. Dat is meestal de bemaler. De hoofdaannemer en de opdrachtgever zijn volgens de wet echter eveneens verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de bemaling. Het bevoegd gezag kan optreden tegen iedereen die het in zijn macht heeft om een overtreding te beëindigen, dat is in het algemeen ook de hoofdaannemer of de opdrachtgever.
Het waterschap oefent toezicht uit op bemalingen en lozingen op regionale oppervlaktewateren. Het waterschap gaat daarbij onder andere na of de vereiste meldingen zijn gedaan, of eventuele vergunningen zijn verkregen en of aan de voorschriften voor het onttrekken en het lozen wordt voldaan. Die voorschriften gaan bijvoorbeeld over de debietmeting en over kwaliteitseisen voor stoffen in het te lozen water.

Grondwaterheffing
Grondwateronttrekkingen waar meer dan 100.000 m³ grondwater per jaar is onttrokken, moeten een heffing betalen voor het onttrekken van grondwater. Over de gehele onttrokken hoeveelheid moet per m³ betaald worden. Het heffingsbedrag wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Actuele informatie kunt u vinden op www.overijssel.nl/thema's/water/watergebruik/item_130838/leges-heffingen .
Grondwateronttrekkingen voor saneringen en landijsbanen zijn vrijgesteld van de heffing.

De grondwaterheffing blijft een verantwoordelijkheid van de provincie. Voor vragen over de grondwaterheffing kunt u contact opnemen met de provincie Overijssel.

Belasting
Grondwateronttrekkingen zijn in principe belastingplichtig. Er gelden echter een aantal uitzonderingen. Informatie hierover kan worden opgevraagd bij de Belastingdienst Rivierenland, kantoor Arnhem, landelijk Milieubelastingenteam (LMA).
Informatie staat ook op de internetsite van de Belastingdienst:
www.belastingdienst.nl/zakelijk/belastingen_milieugrondslag/.

De belasting wordt berekend over het totaal aantal onttrokken kubieke meters. Het bedrag ligt aanzienlijk hoger dan de provinciale heffing en kan dus van groot belang zijn om rekening mee te houden. Het bedrag wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld. Voor actuele gegevens verwijzen wij u naar bovenstaande internetsite.

Schadevergoeding
Schade die door het onttrekken van grondwater met een vergunning ontstaat, dient - indien dit redelijk is - door de vergunninghouder te worden vergoed. Om te kunnen vaststellen of en in hoeverre schade aanwezig is, kan men de provincie Overijssel verzoeken een onderzoek in te stellen. Aan een dergelijk verzoek zijn geen kosten verbonden.

Lozingskosten (heffing)
Voor het lozen van water moet heffing betaald worden. Daarbij maakt het niet uit of op oppervlaktewater of op de riolering wordt geloosd. De hoogte van de heffing is afhankelijk van de aard en de hoeveelheid van het geloosde water.

Afvalwater is ingedeeld in zogenaamde vervuilingsklassen. Bij elke klasse hoort een coëfficiënt die gebruikt wordt voor de berekening van de aanslag. Water afkomstig van onttrekkingen krijgt de laagste coëfficiënt van 0,001 vervuilingseenheid (v.e.) per m³.

Voor de berekening van de aanslag voor de heffing worden de volgende formules toegepast:

Aantal m^3 x 0,001 (coëfficiënt) = aantal v.e.'s

Aantal v.e's x tarief = aanslag heffing.

Het tarief voor de heffing per v.e wordt jaarlijks vastgesteld. Informatie over de huidige tarieven kunt u vinden via de volgende link www.wrd.nl/belasting

Verdere inlichtingen

Grondwateronttrekking in grondwaterbeschermingsgebieden
Indien u grondwater gaat onttrekken binnen grondwaterbeschermingsgebieden dient u de grondboring(en) te melden bij de provincie Overijssel. Informatie hierover dient u aan te vragen bij de provincie Overijssel of via de website:
http://www.overijssel.nl/thema's/water/watergebruik/item_125728/ .

Aanvraagformulieren voor het onttrekken en lozen grondwater
Aanvraagformulieren voor het onttrekken en het lozen van grondwater kunt downloaden via www.wrd.nl/digitaal_loket/productencatalogus/@167520/bronnering of telefonisch aanvragen. Daarnaast kunt u voor vragen contact opnemen met waterschap Regge en Dinkel (telefoon 0546 83 25 25 of e-mail info@wrd.nl).